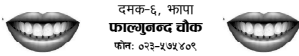

सिटी डेन्टल

आधुनिक प्रविधिबाट सञ्चालित यहाँ नयाँ प्रविधिबाट
दाँत लगाउनुको साथै मुख तथा दाँतसम्बन्धी सम्पूर्ण
उपचार गरिन्छ।

यसको शाखा मधुमल्लामा पनि खुलेको छ ।

दमक-६, भापा
फाल्गुनबन्द चौक
फोन: ०२३-५७५४०९

दमक :
देवीप्रसाद सिटोला
(९८४२७६०२६५/९८२४९७९९९५)

बिर्तामोडः
राजकुमार ग्रेण्ट
८८०६०४०८९०

प्रम बालेनद्वारा युएनमा सम्बोधन

दमक । प्रधानमन्त्री वालेन्द्र (बालेन) शाहले संयुक्त राष्ट्रसंघको ८१औँ महासभामा गरेको सम्बोधन अहिले नेपालमा चर्चा, बहस र प्रशंसाको विषय बनेको छ । उनले उठाएका विषयलाई लिएर नेपालका राजनीतिज्ञ, प्रमुख व्यक्तित्व, विश्लेषकहरूले प्रशंसा गरेका छन् । सो मञ्चबाट प्रम बालेनले जलवायु संकट र भोटोकेशी-त्रिभुली विपद्लाई केन्द्रमा राख्दै उनले नेपालको अवस्था मात्र प्रस्तुत गरेनन्, त्यससँग जोडिएका विश्वव्यापी असमानता, अप्रति प्रणाली, जलवायु न्याय, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाका विषयसमेत अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा उठाए । सो मञ्चबाट उनले उठाएका केही महत्वपूर्ण प्रस्तावित बुँदाहरू ।

- जलवायु संकट सामना गर्न नेपाल, भारत र चीनबीच हिमालय जलवायु उत्पन्नशीलता संयन्त्र बनाउने ।
- जोखिमपूर्ण हिमतालको संयुक्त अनुमन र हिमालय क्षेत्रमा साभान पूर्वपञ्चमा प्रणाली विकास गर्ने ।
- हिमाली विपद्का बेला नेपाल, भारत र चीनबीच सीमापार उद्धार तथा विपद् व्यवस्थापनमा सहकार्य गर्ने ।
- जलवायु विपद्बाट प्रभावित मुलुकलाई ऋणको बेफ हौदैन, पर्याप्त अनुदानमा आधारित सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- जलवायु क्षति व्यहने मुलुकका लागि 'लस एन्ड ड्यामेज' वित्तीय संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाउने ।
- जलवायु परिवर्तनको बढी जिम्मेवारी रक्षा र बढी क्षमता भएका मुलुकले बढी जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
- विपद् आपत्ति उद्धार गम्भिर विपद् आउनुअघि नै पूर्वसूचना र तयारीमा लगानी बढाउने ।
- बाढी, पहिरो र जलवायुसँग विपद् सामना गर्ने बलिया

- र जलवायुल्लोख पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- किसानले आवश्यक समयमा मल पाउने गरी विश्वव्यापी आपूर्ति प्रणालीलाई सहज र न्यायपूर्ण बनाउने ।
- परिवारको दैनिक आवश्यकताका लागि इन्धन सहज रूपमा उपलब्ध हुने विश्वव्यापी आपूर्ति प्रणाली सुनिश्चित गर्ने ।
- जलविद्युत र स्वच्छ ऊर्जाको विस्तार गर्दै जीवाश्म इन्धनमाथिको निर्भरता घटाउने ।
- जलवायु जोखिम घटाउन बीमा, नवप्रवर्तन र पुर्वतयारीमा लगानी बढाउने ।
- रुवालाई आफ्नै देशमा सम्मानजनक रोजगारी र नागरिकलाई सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने ।
- जलवायु न्यायलाई आर्थिक क्षतिपूर्तिसँगै निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता र भावी पुस्ताको अधिकारसँग जोड्ने ।

सम्बोधनको पूर्ण पाठ पृष्ठ नं. २ मा

कोशी ब्यारेजमा पानीको बहाव उच्च

दमक/ सप्तकोशी नदीमा पानीको बहाव बढेको छ । बिहीबार रातिदेखि लगातार रूम्मा आएको पानीका कारण कोशी ब्यारेजमा बहाव बढेको हो । यो समाचार तयारपाउँदासम्मको मापन अनुसार नदीमा पानीको बहाव दुई लाख ४० हजार ५५५ क्युसेक पुगेको छ । पानीको बहाव खतरा तहमा पुगेकाले ३० वटा ढोका खोलिएको कोशी ब्यारेजमा पानीको बहाव निरन्तर बढ्दै गएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुनसरीले जनाएको छ । पानीको बढ्दो बहावलाई ध्यानमा राख्दै कोशी नदी आसपास तथा तटीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकलाई उच्च सतर्कता अपनाउन आग्रह गरिएको सुनसरीका प्रमुख

जिल्ला अधिकारी इश्वरी प्रसाद अर्यालले जानकारी दिए । नदी किनार, तल्लो तटीय क्षेत्र तथा जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका बासिन्दाले सम्भावित बाढीको जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै सुरक्षित स्थानतर्फ जान आवश्यक

सावधानी अपनाउनुपर्ने देखिएको अर्यालको भनाइ छ । पानीको बहाव अझै बढ्दो क्रममा रहेकाले सम्भावित निकायले नदीको अवस्था निरन्तर निगरानी गरिरहेका छन् । ब्यारेजमा ५६ वटा ढोका रहेका छन् ।

दमक/ बंगालको खाडीमा विकसित भएको शक्तिशाली न्यूनचापीय क्षेत्र भारतको ओडिशा तटीय क्षेत्र पार गरेर त्यसको प्रभाव नेपालमा बढेको छ । शुक्रबार र सनिवार उक्त प्रणालीको उच्च प्रभावका कारण नेपालका अधिकांश भेगमा भारी वर्षासँगै उच्च हिमाली क्षेत्रमा हिउँ हुरीसहित भारी हिमपात भइरहेको छ । शक्तिशाली न्यूनचापीय क्षेत्र भारतको विशाखापट्टनम र

गोपालपुरको बिचबाट अघि बढ्दै कलिङ्गपट्टनमको दक्षिणपश्चिम नजिकबाट उत्तर आर् प्रदेश तथा दक्षिण ओडिशाको तटीय क्षेत्र पार गरेको हो । उक्त प्रणाली उत्तरपश्चिमतर्फ सदैव आगामी २४ घण्टामा क्रमशः कमजोर हुने अनुमान मौसम विज्ञान विभागले गरेको छ । उक्त प्रणालीको प्रभावले नेपालमा देशव्यापी बदलीसँगै अधिकांश स्थानमा वर्षा भइरहेको छ । विभागका अनुसार

कांग्रेस महाधिवेशन : भापाका १५ वटै पालिकामा नेतृत्व चयन

विष्णु सुब्बा

दमक/ नेपाली कांग्रेसको १५ औँ महाधिवेशन अन्तरगत भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

प्रतिस्पर्धीमा रहेका थिए । निर्वाचनमा राजेन्द्र सिटोलाई १३९ मत प्राप्त गरे भने प्रेम भट्टलाई ५९ मत प्राप्त गरेका थिए । विजेता खनाल कांग्रेस दमक नगर उपसभापति हुन भने सिटोला दमक ४ का निर्वतमान अध्यक्ष र भट्टलाई कार्यवहाक सभापति हुन् । तीनै आकांक्षीबीच सहमति नजुटेपछि शुक्रबार मतदान भएको थियो । यसैगरी सचिव पदमा युवराज कोइराला निर्वाचित भए । उनले २ सय ३३ मत ल्याउँदा उनका प्रतिस्पर्धी लील तिमिनाले १ सय ४२ मत पाएका थिए । यसैगरी, सह-सचिवमा भने निकै प्रतिस्पर्धात्मक परिणाम देखिएको छ । रविन्द्र दाहाल र धर्मराज ठुङ्गानीबीच ५ मतको अन्तरले मात्रै दाहाल विजयी

भए । १ सय ८४ मत ल्याएर दाहालले जीत निकाल्दा ठुङ्गाले मत १ सय ७९ पाएका निर्वाचन समिति संयोजक टीकाराम भण्डारीले जनाएका छन् । दमक-८ स्थित आर्गनिक कृषि भवनमा शुक्रबार भएको निर्वाचनमा कुल ३८७ मत खसेको थियो । कमल कांग्रेस सभापतिमा कुटुबाल कांग्रेस कमल गाउँसभापतिमा केदार कुटुबाल निर्वाचित भएका छन् । पाडजुगीमा शुक्रबार सम्पन्न निर्वाचन परिणाम अनुसार कुटुबालले ९७ मत प्राप्त गरि कांग्रेस कमल सभापतिमा निर्वाचित भए । उनका प्रतिस्पर्धी पदम बहादुर निरौलले ७३ मत प्राप्त गरेका थिए । निर्वाचित सभापति कुटुबाल कमल वडा नं.१ का निर्वाचित वडा अध्यक्ष हुन् । निर्वाचन समितिका संयोजक प्रकाश भण्डारीका अनुसार १ सय ८१ जना मतदाता रहेकोमा १० मत बदर भएको थियो । त्यसैगरी उपसभापतिमा होमराज लिम्बू र कुणकुमारी आचार्य गौतम, सचिवमा खेमराज खनाल, सहसचिवमा गोविन्द खनाल, छवि बराल र होमादेवी रनेल निर्वाचित भएका छन् । गौरावद्ध सभापतिमा कर्क, कन्काईमा प्रसाई निर्वाचित नेपाली कांग्रेस गौरावद्ध नगर सभापतिमा प्रकाश काली निर्वाचित भएका छन् । गौरावद्धमा विहिबार सम्पन्न १५औँ

जलपर्यटन र चुरे-जलाधार संरक्षण गर्न पहल

दमक/ भाँ गोलिक सामीप्यता र आर्थिक कोशी-मधेश सहकार्यमा बन्दै कोशी र मधेश प्रदेशले औद्योगिक लाइफलाइन करिडोर निर्माण, कर प्रणालीमा एकस्यता, संयुक्त जलपर्यटन र चुरे-जलाधार संरक्षणलाई साभान आर्थिक समृद्धिको मुख्य आधारका रूपमा अघि सारेका छन् । कोशी प्रदेशको आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको आयोजनामा शुक्रबार आयोजन गरिएको दुई प्रदेशका आर्थिक मामिला मन्त्रीहरूको बैठकले 'अन्तर-प्रादेशिक समृद्धि र सहकार्यः कोशी-मधेश साभान विकास संवाद' कार्यक्रममा साभान सम्भावनाहरूको पहिचान र सहकार्यको विषयमा छलफल भएको हो । कार्यक्रममा दुई प्रादेशिक अवस्था प्रतिस्पर्धी अन्त्य गरी संयुक्त लगानी र नीतिगत सहकार्यमार्फत बृहत् साभान सम्भावनाहरू उजागर गर्ने विषयमा छलफल भएको थियो ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

कमल गाएको नवनिर्मित प्रशासनिक भवन उद्घाटन

कमल/ भापाको कमल गाउँपालिकाको नवनिर्मित प्रशासनिक भवनको उद्घाटन गरिएको छ । शुक्रबार एक कार्यक्रमका बीच गाउँपालिका अध्यक्ष डुकुमसिंह राईले सो प्रशासनिक भवनको उद्घाटन गरे । उद्घाटन कार्यक्रममा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी कमल गाउँपालिका सभापति केदार चापागाई, कमल गाउँपालिका-२ का वडाध्यक्ष अशोक सुब्बा, कमल गाउँपालिकाका पूर्व उपाध्यक्ष बेनु प्रसाद शिवाकोटी तथा वर्तमान उपाध्यक्ष प्रमिला न्यौपानेले तिवारी लगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । शुभकामना मन्तव्यका क्रममा वक्ताहरूले नयाँ प्रशासनिक भवन निर्माणसँगै गाउँपालिकाबाट नागरिकलाई प्रदान गरिँदै आएका सेवा थप व्यवस्थित, सहज र प्रभावकारी हुने विश्वास व्यक्त गरिएको थियो । नयाँ भवनबाट सेवाग्राहीलाई सेवा लिन सहज हुनुका साथै गाउँपालिकाको प्रशासनिक कार्यसम्पादनमा समेत प्रभावकारिता आउने बताइएको छ । नयाँ भवन कञ्चनलुम्बा आवाससँगै सार्वजनिक सेवाहरूलाई थप व्यवस्थित, सहज, छिटोछरितो र प्रभावकारी बनाउन सहयोग पुग्ने गाउँपालिकाले जनाएको छ ।

दमक/ भापाका १५ वटै पालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको छ । कांग्रेस केन्द्रीय निर्वाचन कार्यक्रम अन्तर्गत भएको पालिका अधिवेशन बाट ७ नगर र ८ वटा गाउँपालिकामा नयाँ नेतृत्व चयन भएको हो । जसअनुसार कांग्रेस मैयौनगर समापतिमा योगेन्द्र थापा मगर, बुद्धशान्तिको समापतिमा मदनकुमार प्रसाई, अर्जुनधारा नगर समापतिमा भिम मिश्र, बिर्तामोड नगर समापतिमा कुलप्रसाद संग्रौला, भद्रपुर नगर समापतिमा बन्धु काकी चुनिएका छन् । यसैगरी, कचनकवल गाउँपालिका समापतिमा तुलाराम अधिकारी, हर्दिवारी गाउँपालिका समापतिमा गंगाप्रसाद प्रसाई, बाइदशी पालिका समापतिमा इन्द्रबहादुर बस्नेत, भापा गाउँपालिका समापतिमा सागिथ गणेश, कन्काई नगर समापतिमा दुर्गाप्रसाद प्रसाई, शिवसतारी नगर समापतिमा अशोक बस्नेत चयन भएको कांग्रेस भापाका कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जनाएका छन् ।

दाँत र मुख सम्बन्धी हरेक समस्याको समाधान ऊँ शान्ति डेन्टल हस्पिटलको वरदान !

आजकहिले यहाँ दाँत उखेल्ने, भर्ने, लगाउने, बाड्छा, टिङ्ग्या, मिनाउनेदेखि उपचार र मुम्बको जटिल शल्यक्रिया समेतको अनुभवी डाक्टर र आयुर्वेद मेसिनको सहजताले यहाँ हरेक समस्याको सरल ढङ्गले समाधान गरिन्छ ।

दमक-५, बेलडांगी रोड, डि म्याक अगाडी (फोन: ०२३-५७५४०९६)

सेवामा आवद्ध डाक्टरहरू

डा. हेम राज गैरे, डा. सि.पि. गैरे, डा. राहुल गुप्ता, डा. तिवेक शिंह, डा. टंक न्यौपाने, डा. रमरक दाहाल, डा. मोलिका ग्रेण्ट, डा. काशी ग्रेण्ट, डा. सायारा दकाल, डा. अञ्जली ठाकुर

सम्पादकीय

जलवायु न्याय र
नेपालको गम्भीर चेतावनी

संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभामा प्रधानमन्त्री बालेन शाहले प्रस्तुत गर्नुभएको सम्बोधनले विश्व समुदायको गम्भीर ध्यानाकर्षण गराएको छ । नेपालले हालै भोग्नुपरेको हिमालयन सुनामी र विनाशकारी बाढीको दर्दनाक यथार्थ प्रस्तुत गर्दै उहाँले विश्वलाई नै एउटा गम्भीर चेतावनी दिनुभएको छ । हिमालको काखबाट आएको यो आवाज कुनै एक देशको मात्र पीडा होइन, यो सम्पूर्ण मानवजातिको लागि गम्भीर आत्मसमीक्षाको विषय बन्नुछ ।

संसारका औद्योगिक राष्ट्रहरूले कार्बन उत्सर्जन घटाउन र जलवायु परिवर्तनका मुद्दामा देखाएको उदासीनताको भारी नेपालजस्ता गरिब देशहरूले चुननु परेको छ । विश्वको कुल हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा ०.१ प्रतिशतभन्दा पनि कम योगदान रहेको नेपाल जलवायु संकटको भयावह मार खेल्नुपरेको यो विडम्वनापूर्ण अवस्था अन्त्य हुनुपर्छ । हिमनदीहरू तीव्र रूपमा पर्मिस्ट हिमाली परिस्थितिक प्रणाली संकटमा परेको छ, जसले नेपाल, भारत र चीनसहित हिन्दुकुश हिमालय क्षेत्रका करोडौं मानिसको जल आपूर्तिमा जोखिममा धकेलेको छ ।

प्रधानमन्त्री शाहले उठाएको हिमालय जलवायु उत्थानशीलता संयन्त्र को प्रस्ताव अत्यन्त समयसापेक्ष छ । नेपाल, भारत र चीनको संयुक्त नेतृत्वमा पूर्वसूचना प्रणाली सुदृढ गर्न, भू-उपग्रह डेटा आदानप्रदान गर्न र सीमापार सहयोग बढाउन अब हिला गर्नु हुँदैन । प्रमले सम्बोधनमा नेपालका लागि जलवायुजन्य विपत्ति केवल मानवीय संकट होइन, विकासको आपत्काल पनि हो । यसले सडक, पुल, विद्यालय, घर, खेतीयोग्य जमिन र जीवविकासको आधारहरू नष्ट गर्छ । यसले हाम्रो भविष्यलाई ऊर्जा प्रदान गर्न आवश्यक स्वच्छ ऊर्जा पूर्वाधार समेत ध्वस्त पार्छ । र, हामीले सिर्जना नगरेको कालको मर्मत गर्न एउटा गरिब देशलाई ऋण लिन बाध्य बनाउने कुरालाई जोडवार उठाएका छन् । यसका साथै, जलवायु विज्ञ उपलब्ध गराउने जटिल प्रशासनिक भ्रमेलाहरू हटाएर विपद्पछिको पुनर्निर्माणमा न्यायपूर्ण र अनुदानमा आधारित सहयोगको खोजी रहेको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा हतियार र युद्धका सामग्रीहरू संसारको जुनसुकै कुनैमा छिटा पुग्ने तर गरिब देशका किसानसम्म मल, इन्धन र राहत समयमै नपुग्ने वैश्विक आपूर्ति शृंखलाको मुटुलाई पनि प्रम शाहले जोडवार रूपमा उठाएका छन् । यो केवल आर्थिक वा विकासको मात्र विषय होइन, यो विशुद्ध जलवायु न्याय र मानवीय संवेदनशीलताको मुद्दा हो । हिमनदी र बाढी पासपोर्टमा भिसा लगाएर यात्रा गर्दैनन् । त्यसैले हाम्रा पूर्वसूचना प्रणालीहरूले पनि यो वास्तविकतालाई प्रतिबिम्बित गर्नुपर्छ । समयमै सम्झदयालाई सचेत गराउन हाम्रा अनुगमन संयन्त्र पर्याप्त रूपमा सुदृढ र चुस्त छैनन् । भनेका छन् ।

अन्त्यमा, उनले सबैभन्दा कमजोरलाई सबैभन्दा कम शक्ति दिने वर्तमान न्यायसमा सुधार गर्नु । जब अर्को चेतावनी विश्वको छाँटोबाट आउँछ, त्यो सुन्न तयार होऔं, र त्यसअनुसार कदम चाल्न पनि तयार होऔं । भगवान् पशुपतिनाथले विश्वको कल्याण गर्नु । यो विश्व बुझ्ने देखाउनुभएको मार्गमा हिँड्न सकोस् । भनेका छन्, यसले नेपालीको शीर उच्चो बनाएको छ ।

धर्म/संस्कृति

मार्क्सवादीहरू धर्म मान्छन्

मार्क्सवादीहरूलाई सोध्ने हो भने उनीहरू मन्छन् - धर्म अप्ठ्यौं हो, नशा हो । यो पनि मानवतालाई शोषण गर्ने मार्क्सवादी संघर्ष तरिका हो । उनीहरू मन्छन् - धर्म कहिल्यै पनि प्राविशील हुन सक्दैन । जब कि उनीहरू नै धेरै ठाउँमा विकासका बाधक बनेका अनेकौं दुष्टांश छन् ।

धर्म निरपेक्षावादीहरूका सोधियो भने उत्तर आउँछ, दुःखी-दरिद्रको सेवा नै धर्म हो । देशमा साम्प्रदायिक शक्तिहरूलाई बढावा दिनु हुँदैन । यो पछि एक प्रकारको राजनीति मात्र हो । उनीहरू दुःखी-दरिद्रको सेवा गर्ने मानवता आफूलाई सपन्न पाउँछन् । उनीहरूकै शोषण गर्छन् । कथित साम्प्रदायिक शक्तिहरूका धर्म को हो भनेर सोधियो भने उनीहरू भन्नुन् । हामी साम्प्रदायिक होइनौं, राष्ट्रवादी हौं र सर्वधर्म समभावको भावना राख्नु नै धर्म हो ।

अब कुरा गर्ौं साम्प्रदायिक र तथा कष्टप्रणथीहरूको । पहिलो दोस्रोको विरुद्ध छ किनभने दोस्रो पहिलोको विरुद्धमा छ । उनीहरू दुवैथरि भन्ने गर्छन्, हाम्रो धर्ममा जे लेखिएको छ त्यो तिनीहरूको धर्ममा भन्दा निकै महान्, सौँपो छ पवित्र छ । जब कि उनीहरू एकैभन्दा धर्मग्रन्थ पढेकै हुँदैनन् तर पनि के दाबी गर्छन् भने आफ्नो धर्मग्रन्थ अरुको भन्दा महान् छ ।

प्रधानमन्त्री वालेन (बालेन) शाहले संयुक्त
राष्ट्रसंघको महासभामा गरेको सम्बोधनको पूर्णपाठः

दस्तावेज

म आज यहाँ हिमालयको काखमा अवस्थित टाढाको देश नेपालबाट मानवजातिको लागि अत्यन्तै निकट र गम्भीर चेतावनी बोकेर उपस्थित भएको छु । आज म यहाँ विकास, लोकतन्त्र, शान्ति र एउटा युवा राष्ट्रका आशावारे मात्र बोल्न सक्छु भन्ने मेरो चाहना थियो । तर, त्यसको सट्टा आज मैले अकल्पनीय स्तरको मृत्यु र विनाशकारी बोलुपन नै अवस्था आएको छ । ती परिवारहरूको बोलुपन भएको छ, जो अब कहिल्यै घर नफर्कने आफ्ना प्रियजनको प्रतीक्षामा छन् ।

ती समुदायहरूको बोलुपन भएको छ, जो आफ्ना आफन्तको शवसमेत काँटिलै फला नपर्ने सन्ने अवस्थामा हिलो, हुँसा र पानीभित्र आफ्ना मानिसहरूको खोजी गरिरहेका छन् ।

चार साताअघि विश्वले नेपालका हिमाली बस्तीहरूमा अत्यन्तै भीषण रूपमा आएको विनाशकारी आकस्मिक बाढीका हृदयविदारक दृश्यहरू देख्यो । धेरैले त्यसलाई हिमालयन सुनामीको संज्ञा दिएका छन् ।

भोटकोशी-त्रिशुली विपद् केवल स्थानीय श्रावदी थिएन, यो विश्वको लागि एउटा चेतावनी थियो । र, आज म तपाईंहरूसम्मसम्म प्रश्न गर्न चाहन्छु- के हामीले वास्तवमै त्यो चेतावनी सुनेका छौं ।

कारण तीन वर्षअघि हाम्रो सारमाथको छ्याममा उभिएर संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभामा आसन्न जलवायु विपद्को भयावह अवस्थाबारे मानवजातिलाई सचेत गराउनुभएको थियो ।

विश्वको छाँटोबाट दिइएको त्यो चेतावनी पर्याप्त रूपमा सुनिन नसकेको थियो । हाम्रा समुदायहरूले सुने । विश्वभरका बैज्ञानिकहरूले सुने । उनीहरूले प्रमाणशक्ति त्यस चेतावनीलाई दोहोर्‍याइरहे । तर, हामी विश्वका राजनीतिक नेतृत्वमा रहेकाहरूले ती चेतावनीलाई जोखिममा रहेका मानिसहरूले अपेक्षा गरेको गति र स्तरमा व्यवहारिक कदममा रूपान्तरण गर्न लापरवाही गर्‍यो । गत महिना हामीले त्यसको दुःख परिणाम देख्यौं ।

तार्तिलै गएको जलवायु परिवर्तनले संवेदनशील हिमाली परिस्थितिक प्रणालीलाई अस्थिर बनाइरहेको छ । हिमनदीमार्फतको जीवनमा जम्ने रहेको स्थानीय हिउँ अर्थात् पर्माफ्रोस्ट पल्लेदा हिमाली भिरालो भूभागमा चिरा गर्ने र पहाडी ढलान कमजोर हुने क्रम बढेको छ । यसले हिम-चट्टानको पहिरो, बाढी, पहिरो तथा एकपछि अर्को निम्नन सक्ने अन्य विपद्को जोखिम तीव्र बनाइरहेको छ ।

यसबाट उत्पन्न विनाशले नेपाल-चीन सीमाको दुवैपट्टि ठूलो क्षति पुऱ्याएको बाढीको प्रवाह तलतिर भारततर्फसमेत आँच बढ्यो । यसले हिमाली सीमा नजिकै तत्काल सत्य बताउँछ । जलवायु परिवर्तनले एउटा आधारभूत सत्य जनाउँछ ।

हिमनदी र बाढी पासपोर्टमा भिसा लगाएर यात्रा गर्दैनन् । त्यसैले हाम्रा पूर्वसूचना प्रणालीहरूले पनि यी वास्तविकतालाई प्रतिबिम्बित गर्नुपर्छ । समयमै सम्झदयालाई सचेत गराउन हाम्रा अनुगमन संयन्त्र पर्याप्त रूपमा सुदृढ र चुस्त छैनन् । यो केवल प्रविधिको असफलता थियो र यो अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्यको वर्तमान अवधारणाकै असफलता थियो ।

म यहाँ गुनासो गर्ने आएको होइन, केही सुझाव सामा गर्ने आएको हुँ । सर्वप्रथम, यस विनाशकारी बाढीपछि नेपाललाई सहयोग गर्न अघि सर्नुभएका सबैप्रति नेपालको गहिरो कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । हाम्रा निकट छिमेकी भारत र चीनले तत्काल र उदार सहयोग उपलब्ध गराए । अन्य मित्रराष्ट्रहरू, संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रणाली, मानवीय सहायता प्रदान गर्ने संस्थाहरू, परेपकारी संस्था तथा विश्वभरका मानिसहरू नेपालका साथमा उभिए । उहाँहरू सबैप्रति म कृतज्ञ नेपाली जनताको तर्फबाट भन्न चाहन्छु-धन्यवाद ।

नेपाल अहिले पुनःस्थापना र पुनर्निर्माणको विशाल कार्यभारसामु उभिएको छ । कम्तीमा १ हजार ४ सय जनाको मृत्यु पुष्ट भइसकेको र ६ हजारभन्दा बढी मानिस अर्को बेपत्ता रहेको अवस्थामा हाम्रो प्राथमिक मूल्यांकनले शौक्त पुनःस्थापनाका लागि आवश्यक पर्ने शीत नेपालको कुल गृहस्थ उत्पादन ९जीडीपी० को करिब १० प्रतिशत बराबर हुने देखाएको छ ।

सन् २०१४ को गोरखा भूकम्पलगत्तै विगतका विपद्पछिको पुनर्निर्माणमा जस्तै, यसपटक पनि हामी तपाईंहरूको ऐक्यबद्धता र सहयोगमा भरोसा गर्छौं । तर, यो विपद् नेपालको सीमाभन्दा बाहिर पनि किन महत्त्वपूर्ण छ भने कुरा हामीले बुझ्नुपर्छ ।

विश्वव्यापी हतारगृह न्यास उत्सर्जनमा नेपालको योगदान ० दशमलव १ प्रतिशतभन्दा पनि कम छ । यो संकट हामीले सिर्जना गरेका होइनौं तर यसको मूल्य भने हामीले अत्यन्त ठूलो रूपमा चुकाइरहेका छौं । हाम्रा हिमनदीहरू पछि हरिहरूका छन् । हाम्रा हिमाली ढलानहरू अस्थिर बन्दै गइरहेका छन् । हाम्रा नदीहरूको प्रवाह र त्यसबाट थप अनिश्चित बन्दै गएको छ । प्रत्येक ठूलो विपद्ले नयाँ लगाएर हासिल गरेको विकासलाई भेटाइदिने खतरा बढा गर्छ ।

नेपालका लागि जलवायुजन्य विपत्ति केवल मानवीय संकट होइन, विकासको आपत्काल पनि हो । यसले सडक, पुल, विद्यालय, घर, खेतीयोग्य जमिन र जीवविकासको आधारहरू नष्ट गर्छ । यसले हाम्रो भविष्यलाई ऊर्जा प्रदान गर्न आवश्यक स्वच्छ ऊर्जा पूर्वाधारसमेत ध्वस्त पार्छ । र, हामीले सिर्जना नगरेको कालको मर्मत गर्न एउटा गरिब देशलाई ऋण लिन बाध्य बनाउँछ ।

तर, हामी यहाँ कुनै देश वा महादेशलाई दोष दिन आएको होइनौं जलवायु परिवर्तनलाई अर्को भूतजस्तै दृष्टिको मेदान बनाउन पनि हामी यहाँ आएका होइनौं । हामी यहाँ सबैलाई साझा जिम्मेवारी र ऐक्यबद्धताप्रतिको प्रतिबद्धता पुऱ् नवीकरण गर्न आएका हौं । जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय फ्रेमवर्क महासम्मिलत अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले साझा तर विभेदित जिम्मेवारी तथा आ-आफ्नो क्षमताअनुसारको उत्तरदायित्वको सिद्धान्तमा यसअघि

नै सहमति जनाइसकेको छ । यस समस्यामा ऐतिहासिक रूपमा बढी योगदान गर्नेहरू र यसको सामना गर्ने बढी क्षमता भएकाहरूले बढी जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्छ ।

हिन्दुकुश हिमालय क्षेत्रमा करिब दुई अर्ब मानिसको बसोबास छ । यी हिमालहरूले नेपालभन्दा धेरै ठाउँसम्मका मानिसहरूलाई पानी, पारिस्थितिक प्रणाली, कृषि तथा जीवविकासको आधार उपलब्ध गराउँछन् ।

हिमालय पृथ्वीको कुनै परिधीय भूभाग होइन । यो पृथ्वीको जीवन धान्ने प्रणालीको अभिन्न हिस्सा हो । त्यसैले, तत्काल चालिनुपर्ने पहिलो कदमका रूपमा नेपाल, भारत र चीनको नेतृत्वमा हिमालय जलवायु उत्थानशीलता संयन्त्र स्थापना गर्न हामी प्रस्ताव गर्दछौं । यस संयन्त्रमार्फत हामी भू-उपग्रहबाट प्राप्त तथ्यांक र विशेषज्ञता आदानप्रदान गरौं ।

जोखिमपूर्ण हिमतालहरूको अनुगमन गरौं । संयुक्त पूर्वसूचना प्रणालीलाई सुदृढ बनाऔं । र, विपद् आइपरो सीमापार सहयोगलाई समन्वय गरौं । हिमालयलाई खड्कित सूचनाको सीमारेखा होइन, अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्यको प्रयोगशाला बनाऔं ।

कम विकसित मुलुक भएर पनि उल्लेखनीय रूपमा नेपालले आफ्नो पारिस्थितिक योगदानको अनुपातभन्दा निकै ठूलो विश्वव्यापी भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ । हामीले वन पुनःस्थापना गरेर आफ्नो भूभागको हरिब आशा क्षेत्र बनले ढाकिने अवस्थामा पुऱ्याएका छौं ।

हाम्रा स्वच्छ ऊर्जाका सम्पूर्ण आवश्यकताहरू पूरा गर्न र विश्वमा प्रयोग भइरहेका प्रदूषणकारी ऊर्जाका स्रोतलाई विस्थापित गर्न सक्ने स्तरमा जलविद्युत् उत्पादन तीव्र गतिमा विस्तार गरिरहेका छौं । हामी विद्युतीय सवारीसाधनको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिरहेका छौं, सहकारी प्रयोगदार यूरोपका केही भूभागसम्म तुलना गर्न सकिने अवस्थामा पुगेका छौं ।

हामी स्थानीय तहमा जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रमहरूलाई सुदृढ गरिरहेका छौं । र, जलवायुजन्य विपद्को बढ्दो तीव्रता र आवृत्तिको सामना गर्न सक्षम हुन हामी अघि धेरै काम गर्नुपर्छ ।

तर, विश्वव्यापी शासन व्यवस्थाको असफलताले थप गम्भीर बनेको संकटविरुद्ध नेपाल एकैले उत्थानशीलता निर्माण गर्न सक्दैन । त्यसैले, यो महासभाले छु बढा शब्दलाई विशेष रूपमा आत्मसात गर्नुपर्छ । राहत, पुनःस्थापना, पुनर्निर्माण जिम्मेवारी, क्षतिपूर्ति, उत्थानशीलता, पहिला तीन शब्द विपद्पछि हामीलाई आवश्यक पर्ने विषय हुन् ।

पछिल्ला तीन शब्द भने विपद्लाई स्थायी अवस्थामा रूपमा परिणत हुन नदिन आवश्यक पर्ने विषय हुन् । जलवायु परिवर्तनका कारण उत्पन्न विपद्ले कुनै गरिब देशको पूर्वाधार ध्वस्त पार्दा त्यसको समाधान गर्न अघि सर्नुपर्छ । छु बढा शब्दलाई विशेष रूपमा आत्मसात गर्नुपर्छ । राहत, पुनःस्थापना, पुनर्निर्माण जिम्मेवारी, क्षतिपूर्ति, उत्थानशीलता, पहिला तीन शब्द विपद्पछि हामीलाई आवश्यक पर्ने विषय हुन् ।

हामीलाई विश्वबाट पर्याप्त अनुदानमा आधारित सहयोग सुनिनुपर्छ । हानि तथा क्षति कोष, विश्व बालावरण सुनिधता तथा अर्थ सम्बन्धित वित्तीय संयन्त्रहरू अहिले पनि अत्यन्तै अपायोत्त छन् । जलवायु विज्ञ त्यस्तो प्रशासनिक भ्रमेलामा परिणत हुनु हुँदैन, जब जोखिममा रहेका देशहरूले सहयोग आवश्यक छ भनेर प्रमाणित गर्न वषी खर्च गर्नुपर्छ । जब घरमा आगो लागेको हुन्छ, हामी त्यो परिवारलाई ४० बटा फलामु न्यायको अर्थ पनि यही हुनुपर्छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको जन्म मानवजातिले दुईवटा भयावह विश्वयुद्धबाट भोगेको अनुभवबाट भएको हो । यसको प्रतीक्षा थियो- सार्वभौमसत्ताको महत्त्व हुनुपर्छ । अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको महत्त्व हुनुपर्छ । धर्मप्रेम र आर्थिक शक्तिले कसको आवाज सुनिने भन्ने निर्धारण गरिरहेको छ ।

नेपालको विश्वास छ, हामीलाई अर्थ न्यायपूर्ण विश्वव्यापी आर्थिक व्यवस्था आवश्यक छ । सन् १९९४ मा संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (यूएनडीपी) को मानव विकास प्रतिवेदनले 'मानवीय अग्रगण्य'को अवधारणालाई सैद्धान्तिक रूपमा अघि सारेको थियो । त्यसले सुझावलाई भूभागभन्दा मानिससँग र हतियारभन्दा विकाससँग जोडेको थियो । उसले भय र आभावबाट मुक्तिको सुनिश्चितताका लागि शान्तिको लाभशर उपयोग गर्न आह्वान गरेको थियो । यसै मार्चमा हामी इतिहासकै सबैभन्दा निष्पक्ष र शान्तपूर्ण निर्वाचनमार्फत निर्वाचित नेपालको नयाँ बहुमत सरकारले त्यसतथा थुप्रै अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिकूलताको सामना गर्नुपरेको थियो ।

यस मसुदाको नेपालकी एक महिला किसानले सेतुमा बीउ छुट्टाउने समयमा मृत पाउने सन्धिका । जब हामी नयाँ राजमार्ग निर्माण गर्न चाहन्छौं, त्यहाँ सडक कालोपत्र गर्न आवश्यक विटुमिन थिएन ।

जब एउटा परिवार सार्थको खाना खान बस्न, त्यहाँ खाना पकाउने इन्धनको अभाव थियो । एकातिर हिमनदीहरू पल्लिरहेका छन्, बाली उत्पादनमा समस्या भइरहेको छ र कुनै पूर्वसूचनाबिना बाढी आइरहेका छन् । अर्कोतिर, एउटा विश्वव्यापी आपूर्ति शृंखलाले तर्कसंगत कारणाधारका समस्याको भार गाँच मानिसमाथि थोपेदछ ।

महादेशीय क्षेप्यास्त्र भने समयमै पुग्छन् । राइफल र गोलीगुड सीमाना पार गर्छन्, हरेक अवरोध पार गर्दै आफ्नो गन्तव्यमा पुग्छन् र हरेक समयशरीर पुरा गर्छन् । तर, नेपालका किसानले आवश्यकता परेको समयमा बजार मूल्य तिला तयार हुँदाहुँदै पनि मल बा इन्धन पाउन सक्दैनन् ।

हामीले युद्धका लागि बृद्धिशील आपूर्ति प्रणाली र खाद्यान्नका लागि अत्यन्तव्यस्त आपूर्ति प्रणाली भएको विश्व निर्माण गरेका छौं । र, यो नेपालको मात्र निजी दुर्भाग्य होइन । बगलादेशलाई सोधौं । भूटानलाई सोधौं । भारतलाई सोधौं । माल्दिव्सलाई सोधौं । पाकिस्तानलाई सोधौं । श्रीलंकालाई सोधौं । हाम्रो क्षेत्रका कुनै पनि अन्य देशलाई सोधौं, त्यहाँबाट पनि हामीले उस्तै कथा सुन्नेछौं । हामीले नताताएको जलवायु परिवर्तनको मार खाँपरहेका छौं र हामीले सुरू नगरेका युद्धको मार पनि फेरि खाँपरहेका छौं । यसबाट के स्पष्ट हुन्छ भने, वर्तमान विश्वव्यापी सहकार्यको व्यवस्थामा दोषापादना धेरै कुरा भएका छन् ।

यस वर्ष यस महासभालाई सम्बोधन गर्ने सबैभन्दा कम उमेरका सरकार प्रमुख मू भन्ने मलाई बताइएको छ । तर, म यहाँ त्यसलाई आजको कथाको विषय बनाउन आएको छैन । म यहाँ यो सुनिश्चित गर्न आएको हुँ कि यस मञ्चबाट अरु जे-जे कुरा भनिनु पनि एउटा कुरा स्पष्ट रूपमा भनिस्को ।

भुक्तानी भन्ने इच्छाकै देशले आवश्यक वस्तु खरिद गर्न सक्नुपर्छ । र, ७२ घण्टाभित्र संसारको जुनसुकै ठाउँमा हतियार पुऱ्याउन सक्ने विश्वसँग एउटा किसानलाई सम्मानजनक जीवनशैलीका लागि आवश्यक साधनबाट वञ्चित गर्ने कुनै बहाना हुनु हुँदैन । यसैले हामी बहुपक्षीयतामाथि निरन्तर राष्ट्रवास अग्रश्यक छौं ।

यसैले हामीलाई यस्तो संयुक्त राष्ट्रवास आवश्यक छ, जहाँ साना तथा गरिब देशहरूको उत्पत्ति र आवाज महसुस होस् र जहाँ हामी न्यायपूर्ण परिणामका लागि मिलेर काम गर्न सक्ौं । त्यसैले जलवायु न्याय केवल पैसाको विषय होइन ।

यो वितरणत्मक न्यायको विषय हो-लागतको भार कसले वहन गर्नु भन्ने विषय । यो प्रक्रियागत न्यायको विषय हो-कसको आवाज सुनिन्छ भन्ने विषय । यो पंथीय समुदायहरू, साना टाट्टा राष्ट्रहरू, भूमिरहित तथा अति कम विकासित देशहरू र अर्को जीवन शैली पुस्ताको भविष्यलाई समान महत्त्व दिइन्छ कि हिँडिने भन्ने विषय हो । भोलिबिँध संयुक्त राष्ट्रसंघमै आयोजना हुने 'सारमाथारोडिङ समुद्रमस' नामक राष्ट्र इमेनेटाबाट नेपाल जो बहसको नेतृत्व गर्ने सहयोग गर्न तयार छ ।

हामी गरिबो विश्वव्यापी निश्चितताको अणुमा यस महासभामा उपस्थित भएका छौं, नयाँ पुस्ताका काक्षांशलाई प्रतिबिम्बित गर्ने नयाँ लोकतांत्रिक जनादेशलाई हाम्रा युवाहरूले इमानदारी र जवाफदेहितामा आधारित राजनीतिका लागि माग गरेका छन् ।

यो पुस्तात्तरण केवल नेपालको राष्ट्रिय कथा होइन । यो दृष्ट, असमानता र अवसरको अभावबिरुद्ध विश्वव्यापी रूपमा जागरण आइरहेको प्रक्रियाको पनि एउटा हिस्सा हो । मेरो सरकारको प्रतिबद्धता स्पष्ट छ, सेवा पदान गर्ने राज्य निर्माण गर्ने । सम्मानजनक रोजगारी, सामाजिक सुरक्षा र हरेक नेपालीले आफ्नै देशमा समृद्ध बन्न समान अवसर पाउने अवस्था सुनिश्चित गर्ने । नेपालमा आएको बाढीले बढ्दो जलवायुजन्य चरम अवस्थाको भविष्यलाई कसरी प्रभावित गर्ने सक्छ भन्ने संकेत गरेको छ । हाम्रा पुराना आधारभूतहरू सबै सान्धनिक छैनन् । अब हामी तथ्य प्रतिक्रियाबाट तयारीलाई संस्थागत गर्ने संस्कृतितर्फ अघि बढ्नुपर्छ ।

आनुहोस्, उत्थानशीलताका लागि लामो गरी र बिमा तथा नवचर्चतमा लागानी बढाऔं । आउनुहोस्, जीवाश्म इन्धनमाथिको निरन्तरता घटाऔं । आउनुहोस्, पूर्वसूचना दिने, सबैभन्दा अघि र जीवन जगाउने प्रणाली निर्माण गरौं । सचेतबन्दा कमजोरलाई सबैभन्दा कम शक्ति दिने वर्तमान व्यवस्थामा सुधार गर्नु । अब अर्को चेतावनी विश्वको छाँटोबाट आउँछ, त्यो सुन्न तयार होऔं, र त्यसअनुसार कदम चाल्न पनि तयार होऔं । भगवान् पशुपतिनाथले विश्वको कल्याण गर्नु । यो विश्व बुझ्ने देखाउनुभएको मार्गमा हिँड्न सकोस् ।

